

Wokół publikacji Wydawnictwa Karakter

W XXI wieku nastąpiła na szeroką skalę próba odczytania twórczości Alberta Camusa w kontekstach polityki kolonialnej. Możemy zaobserwować narastający fenomen podkreślania związków tego pisarza z rodziną Algierią. Dyskusje nad A. Camusem jako Algierczykiem towarzyszyły nawet obchodom 100-lecia urodzin pisarza w Polsce. Niezwykle trudno ocenić do jakiego stopnia twórczość autorów pochodzących z Afryki wprowadzana na polski rynek czytelniczy przez Wydawnictwo Karakter znajduje swoich odbiorców, ale dla miłośników A. Camusa, szczególnie tych niewładających dobrze językiem francuskim, jest to oficyna wprost nieoceniona. Celem tego szkicu jest zaproszenie czytelników do lektury kilku powieści, które proponuje to wydawnictwo – powieści świadczących o tym, że ich autorzy są dobrze zaznajomieni z literaturą autora „Obcego” i proponują zupełnie nowe spotkania z nią na łamach własnych utworów.

W jednej z powieści Marokańczyka Tahara Ben Jellouna, napisanej na podstawie autentycznej relacji, „Obcego” A. Camusa przywołują w pamięci bohaterowie, walczący o ocalenie własnej godności (Jelloun, 2001; Jelloun, 2013). To żołnierze armii marokańskiej skazani za udział w zamachu na króla Hassana II, osadzeni w tajnym więzieniu Tazmamart. Kongijczyka Alaina Mabanckou scena morderstwa z „Obcego” sprowokowała do literackiej i znaczeniowej gry, którą zamienił w swoim „African Psycho” (Mabanckou, 2003; Mabanckou, 2009). Autor uczynił bohaterem swojej książki opętanego myślą o zbrodni mieszkańca zapuszczonej dzielnicy afrykańskiego miasta. Natomiast założeniem książki Kamela Daouda, „Sprawa Meursaulta” (Daoud, 2013; Daoud, 2015), opublikowanej w 2013 r. we Francji w czasie 100. rocznicy urodzin A. Camusa, jest to, że morderstwo popełnione przez Meursaulta na bezimiennym Arabie, jakie opisał noblista w „Obcym”, było prawdziwym przestępstwem. Wydarzenia z pamiętnego dnia opowiada w powieści Daouda brat zabitego Algierczyka, relacjonując jak nienawiść do Francuzów popchnęła go do tego, co jest właściwie najważniejszym problemem utworu: do zemsty. Refleksja nad kolonializmem, nad „dziedzictwem tysięcy Meursaultów” nie jest

jednak żalem nad bezduszną obojętnością kolonizatorów – nic podobnego, narrator odrzuca uproszczone anty-kolonialne slogany, prowadzi czytelną, chociaż krętą linię od wydarzeń w Algierii lat 50. XX w. do tych z lat 90., gdy kraj pogrążył się w wojnie domowej między fundamentalistami islamskimi a reżimem wojskowym. K. Daoud pozostaje niezłomny, nadal mieszka i pracuje w algierskim Oranie, chociaż publikacja „Sprawy Meursaulta” wystawiła go na niebezpieczeństwo ze strony wszelkiej maści radykałów – taki przekaz przebija z licznych omówień dzieła K. Daouda. Co wydaje się interesujące, twórczość A. Camusa na różne sposoby komentuje współcześnie wielu algierskich autorów, piszących po francusku. Ich literackie polemiki i zapożyczenia są tym bardziej interesujące, że w latach 50. XX w. autor „Obcego” był powszechnie krytykowany za swoją postawę w stosunku do wojny o niepodległość Algierii (1954 – 1962 r.), wiarę, że Europejczycy i Algierczycy potrafią, i powinni, nauczyć się żyć w jednym kraju (Judt, 2013, s. 155 - 162). Algierski pisarz Alek Baylee Toumi w swoim dramacie „Albert Camus: pomiędzy matką a sprawiedliwością”, będącym specyficzną wiwisekcją opowiadania A. Camusa „Gość”, wskrzesił nawet poprzez postać bohatera pamięć o politycznych decyzjach autora Dżumy (Toumi, 2004).

Powieści tutaj wspomniane poruszają problematykę wielokulturowości, swojskości i obcości, rekonstruowania rodowodów, odzyskania poczucia ciągłości losów, dlatego nie wystarczy powiedzieć, że wypełniły niszę na polskim rynku czytelnictwa, a ich wydawcy przybliżyli Polakom specyfikę prozy afrykańskiej. Przede wszystkim pozycje te ukazały się w doskonałym czasie, a Karakter wypełnia trudną kulturotwórczą misję w obliczu Europy stojącej na wielokulturowym rozdrożu. Lektura powieści T. B. Jellouna, A. Mabanckou i K. Daouda pozwala także na refleksję, że w związku z ostatnimi palącymi konfliktami politycznymi fenomen takiego pisarza jak Camus, powszechnie określanego jako „egzystencjalista”, zaczyna dotyczyć przede wszystkim przestrzeni geograficznej, politycznej i narodowej. Propozycje wydawnicze Karakteru przekonują, że twórczość, rodząca się na styku kultur, ma bardzo wiele do powiedzenia o problemach, wstrząsających współcześnie Europą i światem, a lektura literatury pięknej, która łamie przyzwyczajenia i obiegowe tezy, zmienia, niuansuje i pogłębia spojrzenie na świat politycznych konfliktów.

BIBLIOGRAFIA

Daoud K. (2013), *Meursault, contre-enquête*, Barzakh, Algier.

- Daoud K. (2015), *Sprawa Meursaulta*, tłum. M. Szczurek, Wydawnictwo Karakter, Kraków.
- Jelloun T.B. (2001), *Cette aveuglante absence de lumière*, Éditions du Seuil, Paryż.
- Jelloun T.B. (2013), *To oślepiające, nieobecne światło*, tłum. M. Szczurek, Wydawnictwo Karakter, Kraków.
- Judt T. (2013), *Brzemię odpowiedzialności. Blum, Camus, Aron i francuski wiek dwudziesty*, tłum. M. Filipczuk, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa.
- Mabanckou A. (2003), *African psycho, Serpent à plumes*, Paryż.
- Mabanckou A. (2009), *African Psycho*, tłum. J. Giszczak, Wydawnictwo Karakter, Kraków.
- Toumi A.B. (2004), *Albert Camus: entre la mère et l'injustice*, „Albert Camus et les écritures algériennes: quelles traces”, Edisud, Aix-en-Provence, s. 143-178.

SUMMARY

The purpose of this draft is to invite readers to read several novels, which Wydawnictwo Karakter from Cracow in the past few years introduced on the Polish publishing market. Joanna Ros explains why Karakter, popularizing the work of African writers, does the fancies of Albert Camus a favour. The novels cited by Joanna Roś testify to the fact that their authors are well acquainted with the literature of the author of *The Plague* and propose a completely new and unexpected encounters with it in the pages of his own works.

NOTA O AUTORZE

Joanna Roś [joanna.katarzyna.ros@gmail.com] – doktorantka Uniwersytetu Warszawskiego. Artykuły, związane przede wszystkim z postacią Alberta Camusa, publikowała w monografiach i czasopismach naukowych, pismach literacko-artystycznych i muzycznych. Członkini Albert Camus Society UK/US.

Dla autorów

Dla autorów

REFLEKSJE są pismem naukowym studentów i doktorantów Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jedynym kryterium oceny tekstów nadsyłanych do publikacji jest ich wartość merytoryczna w kontekście tematów przewodnich danego numeru pisma. Łamy pisma są otwarte dla autorów z wszystkich ośrodków naukowych.

Informacje na temat obszarów tematycznych kolejnych numerów znajdują się na stronie internetowej <http://refleksje.edu.pl>. Jesteśmy otwarci na różnorodne formy publikacji: artykuły naukowe, eseje, recenzje książek, wywiady, relacje z wydarzeń naukowych oraz tłumaczenia.

PODSTAWOWE WYMOGI REDAKCYJNE

1. Teksty przyjmujemy wyłącznie w formie elektronicznej, w formacie Microsoft Word (DOC, DOCX). Należy je kierować na adres e-mail: refleksje@amu.edu.pl.
2. Objętość artykułu naukowego, eseju lub tłumaczenia (wraz z notą o autorze, streszczeniami w języku polskim i angielskim oraz bibliografią) nie powinna przekraczać 15 stron znormalizowanego maszynopisu (1800 znaków na stronie). Objętość recenzji i relacji nie powinna przekraczać 5 stron znormalizowanego maszynopisu.
3. W przypadku tłumaczeń konieczne jest przedstawienie zgody autora tekstu oryginalnego na dokonanie przekładu oraz na jego publikację. Do tłumaczenia należy załączyć również tekst oryginalny z pełną informacją bibliograficzną. W przypadku wywiadu należy przedstawić informację o autoryzacji tekstu.
4. Do każdego tekstu należy załączyć następujące informacje:
 - pełne imię i nazwisko;
 - stopień lub tytuł naukowy;
 - reprezentowaną instytucję naukową;

- adres korespondencyjny wraz z numerem telefonu i adresem e-mail;
 - notę biograficzną (maks. 500 znaków);
 - w przypadku artykułu naukowego lub eseju: streszczenie w języku polskim oraz streszczenie w języku angielskim wraz z tytułem (maks. 800 znaków każde).
5. Przypisy powinny być przygotowane w systemie „oksfordzkim”, np. (Barber, 2003, s. 10). W przypadku cytowania prac tego samego autora wydanych w tym samym roku, w przypisie należy dodać kolejne litery alfabetu, np. (Barber, 2003a), (Barber, 2003b) itd. Przypisy wyjaśniające powinny znajdować się na dole strony.
 6. Pozycje bibliograficzne powinny być sporządzone według następującego wzoru:
 - nazwisko autora, inicjał imienia, rok wydania (w nawiasie okrągłym), tytuł pracy, miejsce wydania;
 - w przypadku czasopism należy podać: tytuł, rok, numer strony.

Pełne wymagania redakcyjne znajdują się na stronie internetowej <http://refleksje.edu.pl>. Teksty niespełniające wymogów technicznych będą odsyłane autorom z prośbą o dokonanie poprawek.

Zapraszamy do współpracy!

